

Manichejské posvätné texty
Fragmenty podobenstiev
a rukopisov pripisovaných
Prorokovi Manimu

Podobenstvo
o dvoch hadoch

Tu začína príbeh
o dvoch hadoch,
„Ťažko sa plaziacom“
a „Ľahko sa plaziacom“.
Hovorilo sa, že kedysi
boli dva hady,
prvý z nich sa volal
„Ťažko sa plaziaci“.
Ich telá boli
rovnako veľké
a ich chvosty veľmi dlhé.
Boli jednej mysle,
milovali sa vzájomne
tak veľmi, že nedokázali
zniest', aby boli
jeden bez druhého.
A preto chodili
po cestách spolu.
Po tom, čo už prešli
veľký kus zeme, jeden z nich
spadol do priehlbiny.
A druhý had pokračoval
ďalej po ceste.
Na jednej strane cesty
bolo veľmi
strmé pohorie
a na druhej strane
veľmi hlboká masa vody.
A na ceste
prichystal nejaký lovec
klepec a jamu.
Vo vnútri bola plná
horiaceho uhlia
a do vzduchu z nej stúpali
všemožné ohnivé príznaky.
Lovec sa ukrýval neďaleko.
A keď ten had
prišiel na toto miesto,
bol potešený
a užasnúť nad ohnivými
úkazmi vo vzduchu.

Ale nebolo možné
aby sa vyhol jame,
pretože musel pokračovať
priamo po ceste,
nebolo možné vrátiť sa.
A tak sa zastavil
a vrhol sa vpred
mysliac si: „Chcem
cez tú jamu preskočiť
celým telom.“
Ale pretože jama
bola veľmi široká
a hadovo telo veľmi dlhé
a uprostred veľmi štíhle
a jeho chvost veľmi dlhý,
nedokázal
jamu preskočiť.
Jeho hlava prešla na druhú
stranu, no chvost zostal
vzadu ležiac naprieč jamou,
a had ho nemohol vytiahnuť
hore ku krku.
Takže tam zhorel
a zomrel.
Lovec rýchlo prišiel,
natiahol ruku
smerom k jame,
elegantne rozrezal hlavu,
zobral kameň
a odišiel preč veľmi šťastný.
Druhý had
išiel okolo a našiel
svojho spoločníka mŕtveho
a jeho hlavu zohavenú.
Zaplakal z hĺbky
svojej duše:
„Alas! Bol si mi
taký drahý.“
Horko plakal a nariekal,
žalostne bedákal
a nakoniec povedal:
„Ach skvelý bratku,
ako to, že si zomrel
bez svojho brata
a v hanbe?“
Keď prestal bedákať,
zamyslel sa:
„Môj brat zomrel preto,
že nemyslel

na liek pre telo.
Ak ani ja nenájdem
liek pre telo,
budem musieť tiež zomrieť.“
A zvažoval tú vec
starostlivo.
A potom povedal:
„Pretože to bol samec,
nedokázal znieť
odlúčenie od svojho
drahého chvosta;
nedokázal znieť
zničenie
a utrpenie svojho tela.
Ale tu skutočne
nie je žiadnej cesty von.
Ak ja znesiem oddelenie
od môjho drahého chvosta
a vydržím trochu bolesti
na svojom tele,
kvôli duši,
potom budem schopný
preskočiť cez jamu.“
Potom sa vrátil
do priehlbiny
a našiel oheň,
ktorý zanechal lovec.
Začal horieť až dovedy,
kým to nebolo
smrteľné pre jeho telo.
A keď sa zmenšil,
telo bez chvosta
preskočilo veľmi ľahko
a bezpečne cez jamu.
Z týchto dvoch hadov,
jeden je človekom,
ktorý miluje telo
ale je ľahostajný
k duši.
Druhý had
je človekom, ktorému je
duša milšia nad telo.
Je v ňom veľmi malý jed
a jeho pripútanie
k svetu je veľmi slabé
a okovy zväzujúce
jeho dušu sú veľmi tenké.
A jama,
vysoké pohorie

i hlboká masa vody
sú tri priekopy.
Lovcom je Ahriman
a kameň je duša.
Napokon Starý Človek
bez dobrej práce je ten,
ktorý nedokáže preskočiť
ponad tri priekopy
s chvostom tela.
Ale vyvolený Nový Človek
očistil telo
od troch jedov
a obmedzil vo svojom tele
agóniu spôsobenú
pozorovaním Zákona
a dokáže vydržať
oddelenie od svojej drahej
ženy, detí, od bohatstva
a v Konečný Deň
jeho duša povstane
z tela a dospeje
k mieru v Raji...
Podobenstvo
o brúsičovi perál
Manichejský text
Jeden kupec mal mnoho
cenných drahokamov.
Aby ich vybrúsil,
najal si človeka
za sto kusov zlata
na deň a vzal ho
k sebe domov.
Keď sa najatý muž
usadil, stalo sa,
že tam bola lutna
a ten človek sa na ňu pozeral.
Keď sa ho obchodník
spýtal, či vie,
ako sa hrá na lutnu,
odpovedal:
„Áno, veľmi dobre.“
Pretože bol
skúsený v tomto umení.
Kupec povedal:
„Potom si ju vezmi.“
Najatý muž
si ju teda vzal
a hral kupcovi
správnym spôsobom

prekrásne melódie
po celý deň, nechajúc
škatuľu s drahokamami
otvorenú, a udával takt
rukou a pokyvoval si
do taktu hlavou
s veľkou radosťou.
Večer povedal
kupcovi:
„Zaplať mi moju
plácu.“
Keď ten odpovedal:
„Urobil si niečo,
aby si si zaslúžil plácu?“
Odpovedal:
„Najal si ma a ja som urobil,
čo si mi prikázal.“
Takto na neho naliehal,
až kým nedostal
sto kusov zlata
bez akejkoľvek zrážky,
zatiaľ čo drahokamy
zostali neobrušené.
Bola z toho hádka,
ktorú nebolo možné vyriešiť.
Preto nasledujúci deň
išli na pojednávanie súdu.
Pracovník prehovoril takto:
„Môj pane,
tento džentlmen
ma uvidel pri bazári
a spýtal sa ma: ‚Hej,
akú prácu ovládaš?‘
Ja som odpovedal:
‚Pane, akúkoľvek prácu
by si mi prikázal,
dokážem ju urobiť.‘
Keď ma priviedol
do svojho domu, prikázal mi
hrať na lutnu.
Až do súmraku
som hral na lutnu
na príkaz majiteľa.“
Sudca oznámil
verdikt
a povedal obchodníkovi:
„Najal si si tohto muža,
aby pre teba pracoval, prečo
si mu teda neprikázal,

aby brúsil perly?
Prečo si mu namiesto toho
prikázal hrať na lutnu?
Pláca tohto človeka
musí byť celá vyplatená.
Ak bude znovu treba
vybrúsiť nejaké perly,
daj mu ďalších
sto denárov
a on bude nasledujúci
deň brúsiť tvoje perly.“
Takto pod nátlakom
majiteľ perál vyplatil
sto denárov
a jeho perly
zostali nevybrúsené,
odložené na iný deň
a on sám bol naplnený
hanbou a pokáním.
Múdry dáva takéto
alegorické vysvetlenie:
Ten človek, čo rozumel
všetkým umeniam
a remeslám,
reprezentuje telo.
Brúsič perál je telo.
Sto denárov
predstavuje život
dlhý sto rokov.
Vlastníkom perál
je duša
a brúsenie perál
predstavuje nábožnosť.
(Kephalaion)
Ten je spravodlivým
dénávarom (zbožným),
ktorý zachraňuje mnohých
ľudí z pekla a nasmeruje ich
na cestu do Raja.
A teraz vám prikazujem,
Poslucháči,
aby dovedy, kým je
vo vašich telách sila,
usilovali ste sa
o spasenie svojich duší.
Pamätajte na moje príkazy
a moje slová,
na Priamu Cestu
a Pravú Formu, ktorú som

vám ukázal, a síce
Posvätné Náboženstvo.
Usilujte sa prostredníctvom
tej Formy, aby ste sa ku mne
pridali vo večnom živote.
Hneď na to sa všetci
Poslucháči veľmi rozveselili
a boli šťastní kvôli týmto
božským slovám
a drahocenným príkazom,
ktoré si vypočuli
od Apoštola,
Pána Mar Maniho.
Vzdali mu
skvelú poctu...
A znovu Apoštol,
Pán Mar Mani
prehovoril takto: „Múdry
a dušu milujúci človek by
mal rozdeliť deň na dve časti.
Prvá časť by mala byť
venovaná službe
kráľom a pánom,
aby boli spokojní,
aby ich majestát
nebol narušený
a aby sa nezačali
hádať a intrigovať.
Druhá časť
úsilím o svetské záležitosti,
obrábaníu pôdy, siatiu,
rozdeľovaníu a dedičstvu,
kupovaníu a predávaníu,
aby bol domov
udržiavaný,
žena a deti
neboli v núdzi
a aby príbuzní, priatelia
a dobroprajníci
boli obslužení...
Sladké učenie
bezhriešneho.
Apokryfná epištola
Mar Ammovi
Fragment rukopisu
pripisovaného Manimu
...A
ak vás niekto udrie,
nevráťte mu to.

Ak vás niekto nenávidí,
neodplácajte mu tým istým.
Ak vám niekto závidí,
vy mu nezávidíte.
Ak je na vás niekto
nahnevaný, vždy s ním
hovorte láskavo.
Nerobte sami to,
čo neznášate
na inom človeku.
Človek by mal radšej vydržať
urážky a iné týranie
od svojich nadriadených,
od sebe rovných
a od svojich podriadených.
Nikto nedokáže
prinútiť trpezlivého
dénávára (zbožného),
zaváhať ani len nepatrne.
Je to ako keď niekto hádže
kvety slonovi.
Alebo ako dažďové kvapky,
padajúce na kameň;
kvapky nemôžu
zmäkčiť kameň.
Podobne,
urážky a týranie nemôžu
spôsobiť, aby trpezlivý
dénávar (zbožný)
zaváhal čo i len nepatrne.
Sú okamihy, keď by
dénávar (zbožný)
mal udržať seba tak vysoko
ako siaha Mount Sumeru.
A sú okamihy, kedy by sa
mal dénávar (zbožný)
javiť ako žiak
a sú okamihy,
kedy by sa mal javiť
ako učiteľ, služobník
alebo pán.
Podobne
v tomto hriešnom čase,
čistý dénávar (zbožný)
mal by si sadnúť do zbožnej
meditácie a mal by sa
odvrátiť od hriechu
a rozvinúť to, čo je dobré...
A ja, Mar Mani,

som tým bezhriešnym (nág),
ktorý je pisateľom
a ty, Mar Ammo
si adresátom.
Prehovoril som tieto slová,
aby každý, kto na ne
berie ohľad
a načúva im pozorne,
pretože každý,
kto ich počúva, verí im,
pamätá na ne
a slúži prostredníctvom
zbožných skutkov, nájde
spásu z tohto cyklu
znovuzrodenia a bude
spasený od svojich hriechov.
Pretože ja, Mar Mani
a ty, Mar Ammo,
a všetci tí ľudia minulosti,
rovnako i všetci tí
šťastlivci,
ktorí sa narodili v tomto čase
a podobne tí,
ktorí sa narodia
v budúcnosti, budú spasení
z tohto cyklu znovuzrodenia
prostredníctvom takéhoto
správania a pokory.
Pretože v tomto cykle
znovuzrodenia (tohto života)
nie je nič dobrého
okrem zásluh
nazbieraných ľuďmi,
ktorí rozumejú
a ich zbožnými skutkami.
Tí, ktorí nasledujú mňa,
Mar Maniho,
a vkladajú svoju nádej
v Boha Ohrmizda a chcú
čistých a spravodlivých
vyvolencov za svojich
vodcov, to sú tí,
ktorí sú zachránení
a nájdu spasu
z tohto cyklu znovuzrodenia
a dosiahnu večné vykúpenie.
Úvodné slová
Živého Evanjelia
Fragment rukopisu

pripisovaného Manimu
Najmilovanejší Syn,
Spasiteľ Ježiš,
prameň všetkých týchto
darov, Ten, ktorý je
útočiskom pre svätých
a požehnaním pre múdrych,
je ušľachtilý.
Buď pochválený!
Panna Svetla,
pani všetkej múdrosti,
je ušľachtilá.
Buď pochválená!
Sväté Náboženstvo,
z moci Otca,
požehnaním
Matky
a z múdrosti Syna,
je ušľachtilé.
Buď pochválené!
Blahobyť a požehnanie
synom dobroty
a rečníkom i poslucháčom
pravého Slova!
Chvála a česť
Otcovi a Synovi
a Duchu Svätému
a svätej pamiatke!
On (Mani) vyučuje
slovo Živého Evanjelia
pre Oko a Ucho
a káže ovocie
spravodlivosti.
Ja, Mani, Apoštol
Ježiša Priateľa,
z vôle Otca,
skutočného Boha, Jeho,
skrze ktorého som vzišiel...
Všetko, čo je,
všetko čo bolo a všetko
čo bude, je z Jeho Moci.
Požehnaní príjmu
toto posolstvo,
múdri mu porozumejú,
silní na seba vezmú
múdrost' múdrych...